

KLAGANDE

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas) beslut den 19 december 2023 i ärende med dnr 2023-02773, se bilaga A

SAKEN

Rätt att ta del av allmän handling

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten upphäver det överklagade beslutet och visar målet åter till Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande för ny prövning.

YRKANDEN M.M.

██████████ yrkar i första hand att den begärda e-postloggen i sin helhet, och samtliga tips, ska förklaras vara allmänna handlingar som ska lämnas ut till henne och i andra hand att målet ska återförvisas för skyndsamt sekretessprövning. Hon för fram bl.a. följande. Tryckfrihetsförordningen (TF) ska tolkas strikt. Tidningen Extrakt är en ren webbpublikation som inte kan jämföras med en tryckt periodisk skrift. Undantagsbestämmelsen i 2 kap. 14 § första stycket 2 TF är därför inte tillämplig. Tips som kommit in till redaktionen för Extrakt och som förvaras hos myndigheten är allmänna handlingar. Handlingarna kan möjligen omfattas av sekretess, men det rör sig i så fall om rena undantagsbestämmelser med stark presumtion för offentlighet. E-postloggen är en allmän handling, även om de förtecknade e-breven inte skulle utgöra allmänna handlingar.

Formas anser i första hand att överklagandet ska avslås och i andra hand att uppgifter som röjer identiteten på en uppgiftslämnare som begärt att få vara anonym inte ska lämnas ut. Formas för fram bl.a. följande. Att lämna ut handlingar i enlighet med begäran undergräver Extrakts möjlighet att värna den grundlagsskyddade rätten till anonymitet. Extrakt har utgivningsbevis och är att jämföras med en periodisk skrift. Undantaget i 2 kap. 14 § första stycket 2 är därför tillämpligt. Åtminstone bör uppgifter om uppgiftslämnare som vill vara anonyma inte lämnas ut. Om sådana uppgifter måste lämnas ut kan det få som konsekvens att Extrakts ansvarige utgivare anses ha brutit mot tystnadsplikten i Yttrandefrihetsgrundlagen, YGL.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser

En handling är enligt 2 kap. 4 § första stycket TF allmän om den förvaras hos en myndighet och är att anse som inkommen dit eller upprättad där.

I 2 kap. 14 § första stycket 2 TF anges att som allmän handling anses inte ett meddelande eller annan handling som har lämnats in till eller upprättats hos en myndighet endast för offentliggörande i periodisk skrift som ges ut av myndigheten.

Av 1 kap. 2 och 4 §§ TF framgår att endast tidningar eller liknande som är att betrakta som tryckta skrifter enligt tryckfrihetsförordningen kan vara periodiska skrifter.

Enligt HFD 2017 not. 19 kan en förteckning över inkommande e-post utgöra en allmän handling även om det i förteckningen förekommer meddelanden som inte är allmänna. Det förhållandet att uppgifter i förteckningen omfattas av tystnadsplikt enligt TF påverkar inte skyldigheten att lämna ut förteckningen.

I HFD 2018 not. 15 prövades en begäran om e-postmeddelanden som lämnats in till en myndighet endast för offentliggörande i myndighetens tidskrift. Tidskriften publicerades endast på myndighetens webbplats. Enligt Högsta förvaltningsdomstolen var myndighetens tidskrift inte en tryckt periodisk skrift och meddelandena var därför allmänna handlingar.

Kammarrättens bedömning

██████████ har begärt att få ta del av en e-postlogg och samtliga tips avsedda för publicering, som kommit in till en särskild e-postadress under en viss period. Formas har avslagit begäran med motiveringen att handlingarna inte är allmänna. Formas har dock lämnat ut delar av e-postloggen som myndigheten ansett vara allmän handling. Frågan i målet är om de begärda handlingarna är allmänna.

Det har inte kommit fram annat än att e-postloggen är förvarad hos Formas och att den ska anses vara upprättad där. Den utgör därför en allmän

handling. Det förhållandet att e-postloggen kan innehålla meddelanden som inte är allmänna handlingar förändrar inte den bedömningen.

Det har inte heller kommit fram annat än att meddelanden som kommit in till Extrakt är inkomna och förvarade hos Formas. Extrakt är en databas med utgivningsbevis som har grundlagsskydd enligt YGL. Det innebär att Extrakt inte är en tryckt periodisk skrift. Undantaget i 2 kap. 14 § första stycket 2 är därför inte tillämpligt. Meddelanden som kommit in till Extrakt är därför allmänna handlingar.

Kammarrätten konstaterar alltså att de begärda handlingarna är allmänna. Skyldigheten att lämna ut handlingarna påverkas inte av det förhållandet att vissa uppgifter i dem kan omfattas av tystnadsplikt enligt YGL. Formas borde därför ha prövat om uppgifter i handlingarna omfattas av sekretess. Det framgår inte att Formas har gjort en sådan prövning. Det överklagade beslutet ska därför upphävas och målet visas åter till Formas för ny prövning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 2).

Catharina Brege
kammarrättsråd
ordförande

Magnus Schultzberg
kammarrättsråd

Malin Söderhjelm
tf. assessor
referent

Johanna Ekström
föredragande jurist

Beslut**2023-12-19**KAMMARRÄTTEN
I STOCKHOLM
Rotel 054INKOM: 2023-12-20
MÅLNR: 7726-23
AKTBIL: 2**Mottagare av beslutet**

[REDACTED]

Dnr: 2023-02773

Begäran om allmän handling

Bakgrund

[REDACTED] har begärt att få ut e-postloggen för den senaste månaden för adressen extrakt@formas.se samt alla tips avsedda för publicering som inkommit till extrakt@formas.se.

Skäl för beslut

Formas tillgodoser din begäran att få del av e-postloggen till Extrakts redaktion med undantag för de poster som inte utgör allmän handling och som därför maskats enligt bestämmelserna i 2 kap. 14 § 2 p tryckfrihetsförordningen.

Extrakt har utgivningsbevis och faller därmed in under yttrandefrihetsgrundlagens bestämmelser, bland annat vad gäller meddelarfrihet och anonymitetsrätt för uppgiftslämnare. Tidningen är i detta avseende att jämställa med en periodisk skrift, se 1 kap. 4 § 1 p. d yttrandefrihetsgrundlagen. Därför är undantaget för vad som ska anses utgöra en allmän handling enligt 2 kap. 14 § 2 p. tryckfrihetsförordningen tillämpligt.

Vi bifogar Extrakt utgivningsbevis som gäller till dess att Myndigheten för press, radio och tv:s beslut att inte förnya detsamma vunnit laga kraft.

Förvaltningschef Karin Leth beslutar att

- Avslå [REDACTED] begäran att få ta del av Extrakts e-postlogg samt inkomna tips till redaktionen under den senaste månaden förutom de delar som identifierats som allmän handling.

Detta beslut är fattat av förvaltningschef Karin Leth, efter föredragning av ansvarig utgivare och chefredaktör Cathrine Beijer. I handläggningen av ärendet har även biträdande avdelningschef och jurist Timothy Hallgren deltagit.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför nammunderskrifter.

Karin Leth

Cathrine Beijer

Bilagor

Utgivningsbevis för Extrakt

E-postlogg för extrakt@formas.se

Hur man överklagar

Om du vill överklaga beslutet ska du göra det skriftligen till Kammarrätten i Stockholm. Överklagandet ska dock ges in till Formas. Ange i skrivelsen vilket beslut som överklagas och den ändring som du begär. I förvaltningsprocesslagen (1971:291) anges vad ett överklagande ska innehålla.

Överklagandet ska ha kommit in till Formas senast tre veckor från den dag du fick del av beslutet. Om överklagandet kommit in i rätt tid sänder Formas vidare överklagandet till Kammarrätten i Stockholm för prövning, om Formas inte själv ändrar beslutet på det sätt du har begärt.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul-, eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter:

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.